Поштарина плаћена у новцу.

НОВИ САД
петак
26 јануара
1940

Година VI
Бр. 22 (1.407)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР А'ТАНАЦКОВИЋ

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефони: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 68.660 — Поштански фах број 178 78 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 — дин.
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Французи очекују велику немачку офанзиву
која би имала да отпочне 21 фебруара
У области Ладошког Језера настављају се оштре борбе

Париз, 25 јануара (А.А.) Рајтерр јавља:

Француски војни кругови упозоравају да се може за месец и по дана очекивати напад ввеликог обима. Наглашава се да садашње мировање војних снага на западном фронту не треба сматрати као знак да ће се таква ситуација продужити на неодређено време. Наглашава се да су немци спремни да отпочну истинску офанзиву, као на Вердену 1916 године, баш 21 фебруара.

СОВЈЕТСКЕ ТРУПЕ ПОКУШАВАЈУ ДА НАПАДНУ ФИНЦЕ С БОКА

Хелсинки, 25 јануара. (А.А.) — Рајтер јавља.

У области код језера Ладога настављају се оштре борбе између совјетских и финских трупа. Совјетске трупе покушавају да нападну Финце са бока, што очигледно доказује да совјетска команда полаже велике наде и велики значај за ову офанзиву. Борбе су сконцентрисане дуж једне железничке пруге у делу који један припада Финцима, док се други налази у совјетским рукама. Терен, кроз који совјетске трупе покушавају да се пробију, тежак је

Огромни комплекси шума и мочвари које су обрасле шеваром и трском, спречавају Совјете у надирању. У целој тој области постоји један пут, чије би заузимање од стране совјетских трупа исте довело у срце Финске. Засада финске трупе успевају да одолевају свима покушајима совјетских трупа да заузму тај пут.

ДО САДА ЈЕ УНИШТЕНО 470 СОВЈЕТСКИХ ТЕНКОВА

Хелзинки, 25 јануара. — (А.А.) Авас јавља:

Губици тенкова, које су претрпеле руске трупе од почетка рата против Финске, изазвали су највеће чуђење у целом свету па и код самих Финаца. Совјетска влада рачунала је да ће за неколико дана заузети финску престоницу и да ће њени тенкови лако да пређу пут од границе до Хелзинкна. Тако је на почетку рата сконцентрисала око 1,0000 тенкова на граници. Од тих тенковаа преостало је нешто преко 500. У току седам недеља рата у Финској уништено је преко 470 совјетских тенкова.

Совјеетске трупе су у великој мери деморалисане услед губитка толиких тенковаа. Истовремено губитак од 500 тенковаа онео је и тактичне планове совјетске војске, пошто је њихова тактика била прорачуната, тако да се трупе ослањају о тенкове који су им имали да крчеће пут.

ОФРАНЗИВА НА 12 ТАЧАКА НА ФРОНТУ СЕВЕРНО

Хелсинки, 25 јануара (А. А.) Нарочити дописник Агенције Авас јавља:

Совјјетске трупе боре се очајнички на севееру од јзера Ладоге. Синоћ су покушаали офанзиву на 12 тачака тога ффронта. Најјачи напади совјетскихх трупа били су у области 1Колањоки и Атојоки. Сви напади РРуса одбијени су са тешким губициима.

На Карелијском земљоузу Руси су покуушавали да продру кроз утврђења Манерхајмове линије код Муолардјевиа. Напад совјетске пешадије био је подржаван тешком артилериском паљбом. Совјетске трупе одбијене су и на леду је остало више стотина мртвих. Совјетске трупе продужују' нападе без обзира на тешке губитке у материјалу и људству.

Северно од језера Ладоге за последња два дана борбе су биле најжешће.

Ватикан
о прогонима католичке цркве у Пољској

Рим, 25 јануара. — Ватиканска радиостаница дала је већ неколико емисија, на немачком, енглеском и португалском језику, о режиму коме је изложена, сада, католичка црква у окупираним областима Пољске. Иако је ситуација у окупираним областима Пољске које су окупирали Совјети веома тешка, још тежа је ситуација католичке цркве у оним областима које су окупирали национал-социјалисти, тврди спикер радио-станице у Ватикану.

У западном делу Пољске, који су окупирали нацисти, има безброј случајева како су цркве претваране или у локале за забављање или су рушене. Тако је црква у Гњезду претворена у бараку за војнике, а чувена капела у Колиски, коју је саградио чувени пољски краљ Иван Собјејски, сравњена је са земљом под изговором да је била склона паду. У Влоцкавеку су нацисти делимично порушили и реформатску цркву, а сломили бисту Пија XII. Из цркве у Лублину најстарији и најдрагоценији документи су покупљени и пренесени у Берлин, међу њима оригинал буле папе Хонорија, писана 1224. Преко ноћи су нестајале старе, скупоцене слике, драгоцена прозорска окна, као и сви објекти који имају било какву материјалну вредност. Међу католичким свештенством има велики број убијених, а и много их је послано у концентрационе логоре. Професори теологије су затварани у мале ћелије, по шест у групи, оставивши их данима без хране и без пића. Они свештеници који су остали слободни сврстани су у радне колоне, заједно са Јеврејима, те су приморани да раде на оправци и рушењу улица, друмова. Свештеник у Калишу је био ножу наведен на трг и тамо стрељан. Епископи Томсак и Јаскиски су, истина, пуштени из затвора, али сада морају да чисте улице. Евангелички свештеник Фалцман у Лоћу је стрељан, јер је тврдио да мора остати лојалан према пољским властима. Скоро сва црквена добра су конфискована, а скоро све католичке организације, нарочито добротворне, распуштене су. У болничким олтарима су скинуте свете слике, а на место њих постављене слике вође Рајха. Цео овај посао свршавају, тврди спикер радио-станице у Ватикану, хитлеровска омладина заједно са органима Гестапоа.

Њ. Св. Патријарх у Ср. Карловцима

Сремски Карловци, 25 јануара. Њ. Св. Патријарх г. др. Гаврило допутовао је у Ср. Карловце где је данас присуствовао прослави Св. Саве у Богословији. Њ. Светост Патријарха ту је поздравио ректор Богословије г. др. Лазичић.

Како Ваш дописник сазнаје Њ. Св. Патријарх остаће у Ср. Карловцима неколико дана, те ће у недељу, 28 о. м., присуствовати хиротонисању и устоличењу новог епископа сремског г. Валеријана Прибићевића. *(Дан)*

—ooo—

У Финску почиње да стиже ваздухопловни материјал са Запада и авијатичари добровољци

Хелсинки, 25 јануара. — У Финску је почео да стиже ваздухопловни материјал са Запада који треба да омогући Финцима да се успешно бране од веома надмоћне совјетске авијације. Досада је, међутим, овај страни материјал стигао у доста незнатним количинама. Почињу да стижу полако и добровољци авијатичари. Неки дан је стигло шест америчких авијатичара, од којих се један борио још за време Светског рата на западном фронту, а други има једва 18 година. Ваздушно бомбардовање ратне луке Кронштат извршили су италијанскии добровољци авијатичари, којих у финској војсци има око 50.

—ooo—

Совјетски бомбардери бомбардују немачки трговачки брод

Копенхаген, 25 јануара. — Овдашња радио станица саопштава да су јуче совјетски бомбардери Еленских Острва напали један фински и један немачки трговачки брод. Фински брод је после дуготрајног бомбардовања потонуо. Немачки брод, чије је име непознато, иако је обасипан бомбама, није био погођен.

—ooo—

У ДВОРСКОМ ХРАМУ НА ДЕДИЊУ ОДРЖАН ЈЕ ПОМЕН ГРЧКОМ ПРИНЦУ КРИСТИФОРУ

Београд, 25 јануара. (А. А.) Данас је у дворском храму на Дедињу одржан помен благоупокојеном грчком краљевићу Христифору, стрицу Њеног Краљевског Височанства Кнегиње Олге.

Југословенски брод „Љубљана“ потонуо услед удара о обалну стену у шибеничком пристаништу
Посада је спасена сем једног наредника

Београд, 25 јануара. (А. А.) — Двадесетчетвртог јануара ове године у 17,2 часова краљевски брод „Љубљана“, при упловљавању у шибеничко пристаниште, кроз канал Свете Ане у његовом последњем делу, ударио је о обалну стену услед буре и, тешко оштећен, после краћег времена потонуо.

Посада је спасена, осим наредника машинске гране Грисбаха. Наређена је истрага.

Учешће Индије у данашњем рату

Лондон, јануара. — Захтев партије конгресиста да се изда декларација о британским ратним циљевима уперен је био на то да смањи важност практичне помоћи коју Индија у садашњем моменту пружа савезницима. Међутим, тај захтев је створио ситуацију да су се Индијанци свих вера и племена према извештају специјаног дописника „Тајм са" из Индије, сложили са Великом Британијом и Француском у томе да је трајан мир могућ само у том случају, ако се пре тога сасвим искорени „хитлеризам". Чак је и партија конгресиста, тражећи извесне сигурности у погледу будуће уставности, изразила своје непријатељско расположење, као и друге партије, према национал социјализму и његовим вођама.

Реакција у Индији приликом окупације Аустрије, Чехо-Словачке и Пољске потпуно се подудара са мишљењима о томе свих великих демократија. Цела штампа без изузетка осудила је политику силе, како у Европи тако и на Далеком Истоку. Израз симпатија за Велику Британију се најбоље огледа у многобројним понудама личних услуга и новчаним прилозима свих класа народа.

Географски положај Индије и њена веза са Великом Британијом дају земљи огромну политичку и војничку важност, док су њене стварне могућности у људству и материјалу огромне. Уз припомоћ ратне морнарице индијска армија помаже да се одржи мир на једној четвртини земљине кугле. Са трупама у Египту и Адену, Индија помаже у заштити Црвеног мора. Њена помоћ се исто тако надази и позади непријатеља шейка Персиског залива. Схватајући намере Русије Афганистан има у Индији чврстог пријатеља, који држи лук брдовитог терена од Арабиског мора до Бенгалског залива. Индиске трупе у Сингапуру доприносе безбедности Бурме и Малајских држава, помажући Британској морнарици да одржи мир над северним делом Индиског океана. Источна Африка је упућена на Индију за робу и појачање у случају потребе. Велика Британија, Доминиони и Француска снабдевају се својим потребама из Индије.

ПОВЕЋАЊЕ ИНДИСКЕ ВОЈСКЕ

Експедиционе снаге британских и индиских трупа, које су појачале гарнизоне у Египту, Адену и Сингапуру, послате су тамо по жељи британске владе. Трупе су добро снабдевене на својим садашњим положајима последњим механизирани оружјем. Сада се врше припреме за повећање индиске војне снаге. По регрутном плану по коме треба повећати армију са још 25.000 војника, регрутни официри врше преглед хиљаде људи који су се пријавили за војску. По извршеној регрутацији, људи се враћају кућама и тамо чекају док се не позову. Велики број европљана је позван да служи као официри они су подвргнути озбиљном тренингу у Белгауму. Овај број претставља само један мали део од стотине њих који би желели да служе.

Власти су спремне да избаце већи број официра али сем тог рата их је у томе омео, пошто није потребно толико официра колико је у почетку изгледало. Повлачење грађана из трговине и индустрије је уређено у сагласности са Европским Удружењем, које је пружило влади велике услуге, како у спремању официра тако и у спремању националног регистра. Припреме су извршене да се удруже индиске више и средње класе за заједничко припремање официрског кора.

Поједине јединице краљевског ваздухопловства, које су стационирале у Индији, послате су да појачају гарнизоне у Малајским државама и Средњем Истоку. Сада се ствара Индиски добровољачки ваздушни пук. Пет самосталних ескадрила ће бити размештени у Карачи-у, Делих-у, Бомбају, Калкути и Мадрасу. Персонал за ове формације ће се регрутовати у Индији. До сада су сви пилоти и механичари за ваздухопловство у Индији тренирани по школама министарства за ваздухопловство у Енглеској или на другом месту. Сада је сав персонал потребан за британске, индиске и англо-индиске ваздушне снаге у Индији трениран у самој Индији. Разни цивилни клубови за ваздухопловство у Индији ставили су све своје снаге на расположење властима, а исто тако су и сви цивилни пилоти који располажу дозволом за летење понудили своје услуге ваздухопловству.

Краљевско-индиска морнарица је мобилисана и сарађује са краљевским ваздухопловством у индиским водама. Извршене су све припреме за заштиту пристаништа и лука. Сви непријатељски бродови затечени у индиским пристаништима у време избијања рата задржани су. Извршено је ограничење кретање бродова и авиона. Постављени су контролори за пловидбу и контролу непријатељске трговине. Сваки извоз за непријатељске земље је забрањен а извоз за неутралне земље је добро контролисан.

ДАРОВИ ИНДИСКИХ ПРИНЧЕВА

Лојалност индиских принчева се нарочито огледа у њиховој готовости да спонтано и без изузетка помогну британски престо. Владаоци кнежевских домова, који су генерацијама играли веома важне улоге у историји Индије, понудили су своје личне услуге, а исто тако ставили су све изворе богатства својих држава на росположење Краљу-императору. Велике суме новца свакодневно пристижу вице-краљу из разних држава. До 30 новембра прилози су износили 72,500.000 динара. Од разних мањих принчева примљено је још у новцу у вредности од 23,000.000 динара. Сам низам од Хајдерабада је дао 100 хиљада фунти или 22,000.000 динара британском министарству за ваздухопловство за куповину авиона за једну ескадрилу, а сем тога је одредио и један месечни стални прилог од 10.000 фунти (око 2,200.000 динара) за цело време трајања рата за издржавање ове ескадриле Јамсахиб од Наванагара је одредио месечни прилог који претставља десети део целокупног прихода његове државе. Све државе које располажу својим трупама понудиле су своју оружану помоћ. У овоме се нарочито истакли Хајдерабад, Кашмир и Биканер. Махараџа од Биканера је понудио да пошаље и сам издржава пет батаљона војника.

Ова акција водећих принчева дала је потстрека и осталим њиховим земљацима да помогну савезнике. Низам од Хајдерабада упутио је свима мухамеданцима апел за помоћ савезницима. То исто су урадили и Махараџа од Кашмира и Махараџа од Колхапура. Нове палате у Делхију својина Хајдерабада, Барода, Кашмира и Траванкора уступљене су Влади и сада се у њима налазе специјална одељења министарства рата. Владаоци Рампура, Бопала, и Бахавалпура понудили су модерне амбуланте. Све приморске државе су донеле нарочите законе у намери да се изврше све потребне припреме да се потпуно заштити Британска Индија од сваког изненађења. Нарочито пријатељске везе које одавно постоје између Велике Британије и Непала и сада су дошле до изражаја. Махараџа од Непала је понудио контингенат од 8.000 војника из племена Гурка за службу у Индији.

Понуде у новцу и личним услугама а нарочито изјава да сви извори богатства и људства њихових држава, учињене су од стране многих граничних државица и племена.

Пре рата индиска влада је почела са испитивањем проблема снабдевања намирница, а чим је рат почео установљен је одељак за ратне набавке. У току прва два месеца рата Министарство за снабдевање је дало наруџбине за робу у вредности 2,200.000.000 динара.

Индија је исто тако слала велике количине муниције за Велику Британију и Доминионе, а исто тако и својим трупама на страни. Велика пажња је обраћена не само повећању броја војника и снабдевању најмодернијим наоружањем, него и на њену брзу покретност. Ради тога је Главни штаб Индиске армије приступио изградњи средстава за моторизацију за своје трупе. Фабрике су преуређене да подмире све те потребе. Вишак производње стављен је на расположење Великој Британији и Доминионима. Велике количине војног материјала као прибор за коњску опрему, одело, метални и челични изводи шаљу се империјалним трупама у свима деловима света.

Последњи радови на довршењу једне велике серије нових француских бомбардера

ЕКОНОМСКА РЕАКЦИЈА

Мобидизација извора богатства за ратне потребе изазвала је извесне нове економске услове, који су морали бити решени. Ради тога је основана нарочита установа која је имала да се бави тим проблемом. Повишење цена с једне стране и ограничавање увоза и извоза с друге стране имале су утицаја на ранију политику владе. Сви ови проблеми су имали да се дискутују и реше помоћу нове Коморе за економска питања. Одржана је конференција за утврђивање цена намирницама и предузете су све мере да се спречи спекулација животним намирницмаа.

Истовремено су предузете све мере да се да правилно значење свима вестима и новостима у вези са напорима Британије у овом рату. Основано је одељење за информације и пропаганду. Све радио станице у Индији повећале су часове трансмисије и то у Делхију, Бомбају, Калкути, Мадрасу, Лахори, Лукноу, Тричинопољу, и Пешвару. Радио вести се дају сваког дана на осам језика: енглеском, хиндостанском, бенгалском, гујетарском, маратском, тамилском, телегуском и пуштуском. Исто тако у последње време уведен је и персиски. Пет пута дневно се дају вести на енглеском, четири пута на хиндостанском, и по три пута на осталим језицима. Сем горњих вести ове станице преносе вести из Лондона, а дају се и специјалне емисије за села.

Разни поклони од стране свих класа упућени вице-краљу дали су повода оснивању специјалног фонда за скупљање помоћи за ратне циљеве. Овај фонд нагло расте. Овај фонд има секцију црвеног крста и секцију Св. Данстана, која је одређена за скупљање помоћи за индиске војнике који би изгубили вид услед ратних незгода. Помоћи примљене су различите по величини, почев од великих поклона од стране принчева до малих поклона цивилног становништва. Један војник са платом од једне рупије месечно понудио је тридесети део тога за ратни фонд. Један панџабски земљорадник је приложио кромпир и црни лук и понудио је да стално снабдева са свежим јајима и поврћем по предратним ценама. Ови прилози су израз жеље народа да ма у којој форми помогну и допринесу победи у рату.

Ма како се завршиле политичке локалне контроверзе, једно је позитивно закључује „Тајмс" извештај свог специјалног дописника, народ је једногласан у томе да треба уништити хитлеризам и да треба учинити крајње напоре да се у рату истраје до краја.

philips Radio
Супер за 2950 дин. Услови најповољнији.
РАДОЈИЦА ТЕОФАНОВИЋ
Нови Сад, Кр. Петра I 15. Тел. 30-63

Досада се јавило 50.000 Канађана у британску авијацију

Отава, 25 јануара. — Канадски ратни буџет предвиђа велике издатке за грађење нових бродова за борбу против подморница, полагача мина, као и набавку 4.000 школских авиона за обуку и усавршавање у пилотажи 50.000 младих Канађана који су се досада пријавили у британску авијацију.

„Ми се не стидимо што смо Буњевци“ изјављује г. Марко Јурић

Г. Марко Јурић

Суботица, 25 јануара. — Поводом актуелне јавне полемике некојих буњевачких интелектуалаца око питања: шта треба да буду и које је најприродније политичко стремљење војвођанских Буњеваца, — наш сарадник замолио је г. Марка Јурића, бившег народног посланика и једног од несумњиво најизразитијих представника буњевачког сељаштва, да за читаоце „Дана“ изнесе своје мишљење по овом питању.

— Шта ћу ја да о том говорим као сељак, кад, ено, тако лепо пишу о том питању наши учени људи — смешећи се рекао је г. Јурић. А мало затим, ипак радо, дао је за „Дан“ ову изјаву:

— Ја сам се родио као Буњеваац и умрећу као Буњевац. Код нас сељака то није никаква „заблуда“. А није ни спекулација! Ми се не стидимо што смо Буњевци. А мислим да је за сваког нашег човека највећа срамота кад се од њега тражи да загаји своје лепо буњевачко име. Зашто? Коме то треба? Коло је лепо кад је велико и сложно. Кад сви једнако играју. А они страни што га гледају кажу: како је лепо то њино коло. Ето то је важно да је наше — југословенско. Није важно како се ко у нашем колу зове. Али је врло важно да сви осећају и да кажу наше коло. И ми Буњевци смо увек било па и сада је тако. Кад је војанском колу. И увек смо знали да и наша нана и баћа говоре „рацки“ баш као и Срби и да је Краљевић Марко и Милош Обилић и наш. То нијее била „заблуда“. То је увек тако тако било па и сада је тако. Кад је дошло оно време да се пред целим светом ухватимо у коло са Србијом ми смо се сви у Војводини ухватили и сада смо сви у једном колу зато што је оно наше југословенско. Ми Буњевци се не стидимо тог нашег кола, а мислим да се ни друга наша браћа ради нас не могу постидети. Друго је то што некоја господа, завршио је г. Јурић, [illegible] е.е па сад лиц[illegible]рају је[illegible] [illegible]ко другога.

Б. М.

Siera радио на дугорочну отплату код РАДИО-ЛУКС Краља Александра 24 и ЕЛБ Краља Петра II бр. 23.

ОДЛУКЕ ГЛАВНОГ ОДБОРА ЈРЗ

ЈРЗ тражи „да се пре избора изврши организација и преуређење свих делова државе

ЈРЗ ће преко својих претставника у влади учинити све: да се изврше потребне коректуре у изборном закону

Београд, 25 јануара. — Главни одбор Југословенске радикалне заједнице заседавао је јуче пре и после подне под претседништвом претседника странке г. Драгише Цветковића, претседника владе. На заседању је претседник владе г. Цветковић изложио целокупну ситуацију. Главни одбор је на крају формулисао своје закључке. Пошто је констатовао да је народним споразумом Југославији још више порастао углед, јер се створило убеђење да је читав народ сложан и једнодушан, и пошто је изразио своје уверење да ће се у Бановини Хрватској савесно чувати равноправност Срба и Словенаца са Хрватима, Главни одбор је закључио да ће ЈРЗ продужити рад на демократизацији политичког, социјалног и привредног живота, о одбијајући сваку злоупотребу демократатских слобода од стране суврзивних елемената и анархије. ЈРЗ је увек с спремна за сваке па и најшире реформе које теже побољшању политичких, а социјалних и економских прилика на основи принципа народне слободе и једнакоправности свих слојева и делова народа.

Главлавни одбор је детаљно расправљао о нацрту изборног закона и о избору народних посланика. Главни одбор је установио да нацрт изборног закона још ни није дефинитивно редигован нити је прпримљен у Министарском савету. Оно ш што имамо, то је пројект изборног закона. Стога ће странка преко својих претставника у влади учинити све да се уваже жеље и примедбе које су изнете на седници Главног одбора. У сагласности са својим демократским принципима странка жели да се избори распишу и обаве чим опште политичке прилике то буду дозвољавале. У том циљу треба чланови старнке у влади да настојавају да се што пре створе сви услови за добре и сврсисходне изборе. Странка сматра да је неопходно потребно пре каквих избора свршити организацију и преуређење свих делова државе и државне заједнице на начелима народног споразума, тако да буду сви делови државе једнакоправни и задовољни.

По изменама закона о непосредедним порезима дужни су сви индустријалци и већи тртговци да воде уредно књиговођство. Најбољу слику о кретању имовине и послова даје

Руфово књиговођство

које уз умерене цекене уводи и организује

Томић и Друг
трговина канцеларискогматеријајала
НОВИ САД, Кр. Петра II бр. 2 22 Телефон 28-18

Акциони одбор војвођаанских радикала присталица г. др. Лаззара Марковића упутио је меморандум г. Аци Станојевићу

на кога апелује да својим личним ауторитетом поради на измирењу свих радикалских фракција

Акциони одбор војвођанских радикала на челу са претседником г. др. Живком Продановићем, а који је уз министра правде г. др. Лазара Марковића, упутио јје, поводом става радикала око Главног одбора, меморандум г. Аци Станојевићу, у коме се износи цео историјат догађаја како су они текли од почетка до данас. Покрет радикала у Војводини, каже се у овом меморандуму, настао је једино из разлога да се учини покушај за ликвидацију свих радикалских фракција, да се радикали уједине и Народна радикална странка поново заузме вођство у државним пословима. Да би се трзавице и неспоразуми чисто личне, а не начелне природе партиских првака у странци отклониле, Акциони одбор Народне радикалне странке за Војводину у Новом Саду донео је закључак да се поводом судбоносних међународних догађаја као и поводом замашних догађаја и изузетних прилика унутрашње реорганизације наше земље, умоли г. Аца Станојевић да своје високи ауторитет и поштовањем које ужива међу свима радикалима у земљи утиче на прваке у врху партије да се уздигну изнад ситних и незнатних личних неспоразума и измире, да одбаце све што је на сметњи и што раздваја, те отворе пут уједињењу радикала и слози, јер се само на тај начин може са поуздањем поћи у сусрет судбоносним догађајима за очување јединства и слободе наше отаџбине. „Надамо се — каже се на крају резолуције — дда ће у овом последњем тренутку наш глас наићи на пуно разумевање господина шефа Аце Станојевића и да ће он у духу и циљу остварења ове здраве идеје поклонити нужну хитност и исту у најкраћем времену у општем народном интересу, интересу Народне радикалне странке у дело спровести“.

Меморандум су потписали претседник г. др. Живко Продановић и секретар г. Миладин Туторов.

?

Г. Херман Раушнинг, први претседник националсоцијалистичког сената града Данцига, писац одличне књиге „Револуција нихилизма“, у последњем поглављу те књиге, под насловом „Једно европско решење“, тврди и ово:

„Наш народ је позван да одиграо водећу улогу. Али, због јевтиних успеха, он је пречуо тај позив. У накнаду за то се опијао херојизмом коме, као народ, није дорастао, и због чијих претераних захтева ће се, једног дана, разбити“

До сада, песимистичко пророчанство г Раушнинга се није обистинило. Како ће бити у блиској будућности?

Конференција Народне радикалне странке у Новом Саду

Присталице Народне радикалне странке одржале су синоћ конференцију у гостионици „Мир“. О разним питањима организације пододбора као и другим актуелним политичким питањима говорили су г. г. Марко Вилић и инж. Марко Кићански.

Оптанти из Бача код министра г. Бешлића

Београд, 25 јануара. (А.А.) — Министар саобраћаја г. Никола Бешлић примио је у свом кабинету једну већу депутацију из Бача, која га је умолила да се са своје стране заузме како би се коначно решило питање оптаната у Бачу у вези са спровођењем аграрне реформе, како би оптанти постали грунтовни власници и обезбедили свој животни опстанак.

Министар г. Бешлић обећао је да ће настојати да се то питање што скорије повољно реши.

ДВЕ ПРЕМИЈЕРЕ У ПОЗОРИШТУ

„РОСУЉА“ И „УМЕТНИЦИ“

За последњу недељу дана биле су две премијере у Народном позоришту. Једно је „Росуља“, прерађена комедија у 3 чина, по немачком, друго је „Уметници“, комедија у 3 чина од Л. Фодора.

Основне компоненте позоришта су глума и режија. Оне се, међутим, ослањају на кичму — то је драма, текст, писана реч, књижевност. Добар глумац и добра режија оживе тај текст, направе од мртвог слова живу реч, која делује на гледаоце и слушаоце, која чаробно мења све. Али ако је та реч написана као празно, бесмислено, неодговорно причање, ако она сама по себи претставља пустињу необразложеног и трње запарложеног, онда је узалудно да нам глумац оживотворава ту реч, јер, у ствари, оживотворава празнину и бесмисао. Узалудно је тада да режија поставља праве услове за оживотворавање глумчеве игре. Све је то тада Сизифов посао: буре се пуни, пуни, вуку воду и глумци и редитељ, али дна нема, основа се измакла. Вода тече... Све је празно...

И један и други комад, који спомињемо, спадају у најнеуспелије ствари које су даване на нашој позорници.

„Росуља“ је једна вулгарна пародија сељачког живота. „Уметници“ су то исто. Тај комад је пародија самога себе. Тај комад уопште није позоришни комад. Тај комад нема резона. Он се не зна ни одакле извире, ни зашто постоји, ни што је написан, ни зашто је преведен, нити, пак, шта ће на нашој позорници.

Што се тиче „Росуље“, може се објаснити на тај начин што је потребно да се обнавља репертоар потребан за недељу по подне. „За народ“, како се зове то у позоришном језику. То је зато да би се одменио јадни, уморни „Сеоски лола“ и он добио, коначно, заслужен одмор. Али, то је неправилно. Зашто „Сеоског лолу“ да заменимо са „Росуљом“? Ко нам даје права на то, да тај добри свет, који пуни кућу у недељу поподне, држимо у уверењу да је то позориште и да то треба да зна. Не! По сто пута не! Недеља по подне, када се искупи пуно позориште нашег честитог грађанства и сељака, најзгоднији је тренутак да се том народу пружи нешто заиста лепо, велико и уметничко. Идемо тако далеко, да тврдимо да би боље било да се усудимо, па да том свету прикажемо као „претставу за народ“ Крлежу, Шилера, Молијера. „Господа Глембајеви“ оставили би неизгладив утисак на тај „народ“, а „Росуља“ ће остати увек само оно што јесте: крмача коју мувају лево-десно. Треба о томе размислити. Репертоар за народ је одговорна ствар.

Што се тиче „Уметника“, једино оправдање за тај комад, најниже врсте, јесте то, да је потребно да дајемо нешто на нашем језику од мађарских писаца, како бисмо привукли у позориште и наше суграђане Мађаре. Ми тврдимо да смо на премијери тог мађарског емигрантског бенављења видели веома мали број Мађара. На срећу, они, изгледа, имају добар укус, добро познавање своје позоришне литературе, те неће да наседну нашем незнању. Ако је то проблем, онда тај проблем треба разгледати са свих страна.

Оно су грешке. Али грешке, које се полако могу да распадну у рак-ране.

БОГДАН ЧИПЛИЋ

Ката Прћић

Буњевци

(4)

Настаје питање: чији записи могу бити тачнији? Да ли, например, баварског изборног кнеза Максимилијана и осталих војних команданата царске војске или било којих других личности али који ‚ускоке‘ нису познавали поближе, а тим мање по пореклу? Стога, сви који су се са југа покренули и долазили у ове крајеве, названи су најпознатијим називом: „Рацен“. На исти начин је и фра Андрија Јањић назван да је „рац барат“ и поред тога ШТО ЈЕ ПО ПОРЕКЛУ БИО БУГАРИН.

Ми би рекли да се, у погледу тачности, не могу мерити записи царских војсковођа са записима, например, сењско-модрушког бискупа Мартина Брајковића. Јер ко је могао боље познавати корен „ускока“? Да ли скроз страни људи, или бискуп ускочког народа, који и сам или је био од тога корена, или је, пак, од његових најближих сродника?

У великом делу проф. универзитета г. др. Ј. Ердељановића: „О пореклу Буњеваца“ изнаша се попис жупа и жупљана католичке и православне вере у бившој карловачкој крајини из 1700. У попису наведена су сва места са бројем домова, а за сваки дом наведена су сва обележја домаће чељади. Из тога пописа сазнајемо да су они подељени на: „катхолици Валахи алиас Буњевци“; Валахарум шисматикорум“; „катхоликорум Кроаторум“.

Дакле: католици Власи, т. ј. Буњевци, Власи шизматици и Хрвати католици. Из ових записа јасно се види: „Валаши“ католици и шизматици — један род са две вере; „Валаши“ и „Кроати“ католици — два рода са једном вером.

Ако су Буњевци Хрвати, чему је било потребно да их бискуп Брајковић назове: „Валахи алиас Буњевци?“ Да су Буњевци тада били још и Хрвати, онда би им назив гласио овако: „Власи алиас Буњевци рецте Кроати“.

Исти бискуп Брајковић, у извештају о буни Буњеваца из 1702 (од 6 авг.) назива бунтовнике: „популус Буниевац“; „Валашис Буниевац“ или једноставно: „Буниевац“.

За ове „Валаше“ и католике и шизматике забележено је да се и поред тога што их има већ посрбљених и похрваћених, они ипак разликују и од Срба и од Хрвата. (Др Ердељановић: „О пореклу Буњеваца“. Податци су вађени из „Хрв. спом.“)

И у бачке крајеве дошао је тај исти народ и католичког и православног закона, који су са „Србљима“ били измешани и са њима живели у заједници. Због тога су названи „Раци“-ма (Да назив Рац није могао настати од хрватскога, мислимо да то није нужно доказивати јер у језику „рацко — рвацком“ тако извођење речи — до сада — није било могуће.) Потомци тога народа и данас се налазе у Босни, Херцеговини, Црној Гори, Далмацији, Лици, Приморју, па и у Истри.

У календару „Суботичка Домаћица“ за 1938 изнео је г. Вецо Лабудић резултате својих истраживања, па тврди да су се лички Буњевци, у време доселења, назвали Власима, али да је тај назив у тој околини већ код другог колена нестао:

Осим тога г. Вецо Лабудић пише: „Буњевци у Мркопољу су сачували СВОЈУ НАРОДНУ СВИЈЕСТ, са осталима неће да се мешају; РОДСТВО СВОЈЕ ДРЖУ СА БУЊЕВЦИМА у ЛИЧУ; у Тузинама су кајкавци, С ЊИМА СЕ НИ ЈЕДНИ НИ ДРУГИ НЕ ДОТИЦАЈУ“.

У „Даници“ налази се и ово: „Од давних времена је по Горском Котару живио чисто хрватски народ, какав се је у први час доселења овде настанио. Мед њима живе ево већ преко 300 година у два села и Буњевци; амаха да су једног језика, исте су вјере, добивају исти школски узгој, ипак су сачували своје штокавско икавско наријечје међ чокавцима и јекавцима а по крај тога СПАСИЛА СЕ И ПОСЕБНА ПЛЕМЕНСКА СВИЈЕСТ; држе родбинске везе САМО СА БУЊЕВЦИМА НА ПРИМОРЈУ А СА ОСТАЛИМ ХРВАТСКИМ НАРОДОМ ОКО СЕБЕ НИСУ СЕ ПОМИЈЕШАЛИ.“

О оним Буњевцима који су се отселили у Истру, налазимо у књизи г. Ернеста Радетића: „За голи живот“ („Савремена драма из живота хрватскога народа у Истри“.) исто тако сјајан доказ о влашком пореклу. У самом позоришном комаду се каже: „Ми горди Власи“ — „У нашој Влашији“ — а у поговору „Неколико ријечи о крају и народу, гдје се збива радња ове драме“ — налазимо о том народу западне Истре написано ово: „Народ у њој диван је један и скупоцјени мозаик, СЛАГАН КРОЗ ВИШЕ ОД ТИ СУЋА ГОДИНА ИЗ СВИХ ДИЈЕЛОВА НАШЕГА НАРОДА, свих доба и свих времена“. Даље да су ти дошљаци западне Истре најкасније дошли отприлике пре 300 година). Аутор говори: „Ти најновији досељеници зову се ВЛАСИ или како Талијани кажу Морлаши. Превјези су то који су у више наврата долазили из Далмације, Херцеговине и Хрв. Приморја. У млетачком су архиву још и данас тачно пописана сва њихова имена, мјеста одакле су доселили и иметак, који су са собом донијели... Сва се западна Истра по њима назива Влашијом.“

Хрватизирање истарских Влаха био је мучан посао, а у главном дело је пок. Матка Лагиње. „Сам је Лагиња“, — вели аутор — „који је први зашао у ту хајдучку крајина причао, с коликим се је претешкоћама имао борити, док је Влахе придобио и како су га првих дана поспрдно дочекивали као „лукара, лончара и Крањца“...

А сада да се вратимо запису бискупа Брајковића: „Валахи алиас Буњевци“,

Ко су заправо ти „Власи“?

Свакако да овде не долазе у обзир прави Власи, т. ј. народ који је дошао на Балкан из Италије која је названа Влашијом. (Сви северни Словени — а такође и Немци — Италију називају Влашијом. У Немачко-мађарском речнику од Типраи Јаноша — видимо: Велшланд — Оласорсаг, т. ј. Италија. Ти Власи су увек посебно означени. Такови су на пример и Ћићи.)

Г. др. Владимир Ћоровић, професор Универзитета, објашњава да су Власима названи Илири који су прво били романизирани, а после славизирани, и да се тај процес веома добро дао пратити из докумената дубровачког архива. („Народна Енциклопедија“.)

У ФРУШКОЈ ГОРИ СНЕГ ЈЕ МЕКАН

Стање снега и температуре у Фрушкој Гори на дан 25 јануара је ово: температура у 8 часова ујутру минус 5 степени; снег је висок 65 см.; мекан је; небо је облачно. Ветра нема. Барометар показује непромењено.

ПРЕ ПОЗОРИШТА

одлично се вечера у ресторану Спомен-Дом

а после позоришта

свратите само на једну добру црну кафицу или на сјајну сремску капљицу.

СВИРА И ПЕВА ОДЛИЧАН САЛОН-ЦАЗ

Игранка сваки дан. Чајанка сваке недеље и празником после подне.

Почела су предавања у течају за пословоће земљорадничких задруга у Новом Саду

Савез земљорадничких задруга, по својој традицији, поред осталог пропагандног рада на просветном и васпитном пољу, систематски изграђује потребан кадар оспособљених задружних функционера за вођење земљорадничких задруга. До следан томе, и ове године Савез је организовао, поред неколико краћих задружно-пољопривредних течајева, и течај за пословоће кредитних задруга .Упркос неповољним приликама, погоршаних снежном мећавом, течају се одазвао довољан број крш них земљорадника — задругара са подручја рада Савеза. Слушаоце је примио јуче у свечаној дворани Савеза, управник г. Т. Крстоношић, а иза тога одржана су редовна предавања према распореду. Директор Контролне и огледне станице инж. г. Јовановић са предусретљивошћу ставио је на расположење своје модерно уређене просторије за учионицу. Слично као и у осталим течајевима, на течају предаваће, поред стручног особља Савеза, и друга угледна стручна лица из области пољопривреде .Поред тога, предвиђено је и неколико ванредних стручних предавања, на којима ће узети учешћа као предавачи, поред осталих, и гласовити идеолог задругарства професор универзитета г. др. Ваган Ф. Тотомиану, затим претставник Министарства пољопривреде г. др. Салих Уцворић. Предавање ће се у границама могућности одржати уз очигледну наставу ,како у самој учиони, тако и на привредним објектима. Поред тога, слушаоцима ће се дати прилика да се зато време упознају и са осталим културним тековинама Новог Сада .

Истовремено Савез одржава задружно-пољопривредни течај у Сремској Каменици, за који влада нарочито интересовање у круговима задруга. Овај течај закључиће се са скромном свечаношћу у кругу задругара и наставног особља. Надати се је да ће уложени напори Савеза, наставног особља као и самих слушалаца показати добре резултате у јачој задружној сарадњи и интензивнијем прилагођавању пољске привреде савременим тековинама.

Редовно купање у Новосадско, минерално, лодно води значи: здравље

АПОЛО

Обала у магли

Мишела Морган, Жан Габен

ОДЕОН

Премијера на мађарском језику

Нахоче

Ђурај Ида, Пагер Антал

РОЈАЛ

Дупли програм. Две одличне премијере

1. Зоро осветник

Ноах Бери

2. Убиство на броду

Нови Чарли Чен: СИДНЕЈ ТОЛЕР

Почело је чишћење снега на новосадским улицама

150 чистача улице на послу

У Новом Саду јуче се отпочело са чишћењем градских улица од снега. Улице су пуне снега. Кућевласници нису удовољили полицијској наредби о чишћењу снега са тротоара. Градско поглаварство запослило је око 150 чистача улица, који су данас почели са радом. Огромне наслаге снега начиниле су велике штете са зградама. Местимично је снег својом тежином пробио кров. Због тога се почело са чишћењем кровова. На главним улицама радници лопатама бацају снег са кровова. На овим местима је саобраћај знатно отежан.

Требало би да општина запосли још већи број радника за чишћење снега, што би имало и социјални значај, јер би се запослио већи број незапослених радника и сиротиње. Полиција би, ипак, требало да предузме најенергичније мере против оних власника кућа који нису очистили снег, јер је на неким местима на тротоару прелаз веома отежан.

Воз прегазио жену која је на прузи сакупљала отпатке угљена

Јуче после подне, око 15 часова, у близини железничке станице, на самој прузи, дошло је до тешке несреће. Тителски воз је налетео на Илонку Крији, домаћицу, са станом у Алексе Шантића улици, 72, која је скупљала отпатке угља. Локомотива је тело несрећне жене потпуно измрцварила. Њен леш пренесен је у мртвачницу Државне болнице.

РЕКС

Мађарски филм

Данашње девојке

(Mai lányok)

Кун Магда, Пашаки Јене, Сепеш Лиа, Дајка Маргит, Јухас Јосиф, Габор Магда, Биро Ева и Берки Лили

ХТЕО САМ ДА УПОЗОРИМ ХРИШЋАНЕ НА ОПАСНОСТ КОЈА ИМ ПРЕТИ ОД ЈЕВРЕЈА

Главни секретар „Збора“ г. Милорад Мојић осуђен због богохуљења

што је извртањем појединих ставова у Талмуду тврдио да Јехова учи Јевреје да варају нејевреје

Православни теолошки факултет у Београду утврдио је да се г. Мојић послужио немачким антисемитским преводом Талмуда

Претседник Савеза јеврејских црквених општина у Југославији г. др. Фридрих Попс осудио је антисемитску пропаганду и изложио да су и југословенски Јевреји добри патриоти

Петровград, 25 јануара. — Судија Среског суда у Петровграду г. др. Александар Мурављов одржао је јуче једно интересантно суђење. По тужби Савеза јеврејских црквених општина Југославије одговарао је г. Милорад Мојић, главни секретар Југословенског народног покрета „Збор“, уредник бившег Љотићевог органа на немачком језику „Ервахе“, који је раније излазио у Петровграду и уредника главног зборашког органа „Наш пут“. Државни тужилац г. Владимир Милојевић оптужује г. Мојића да је у више чланака у листу „Ервахе“, у току 1936 и 1937 године, изнео разне цитате, наводно из Талмуда, и додао им коментар, којим је, на пр., тврдио да Јевреје помаже њихов Бог (Јехова) да варају нејевреје. Тако се тврдило и то да Јевреји по Талмуду могу извршити браколомство са нејеврејком, али са јеврејком не.

Против г. Мојића поднели су својевремено кривичне пријаве два лица, једно из Београда а друго из Земуна, те је Државно тужилаштво у Петровграду наредило да се поведе поступак, а Савез јеврејских црквених општина Југославије доцније се придружио поступку.

Да укаже на опасност која прети од Јевреја...

На јучерашњем суђењу Савез јеврејских црквених општина у Југославији заступао је претседник г. др. Фридрих Попс, адвокат из Београда, а као заступник Савеза присуствовао је г. др. Мојсије Швајгер, адвокат из Суботице. Оптуженог је бранио г. др. Драгутин Модерчин, адвокат из Вуковара.

После два браниочева предлога: да се заступници прив. учесника одстране јер нису оштећени материјално и да се предмет уступи Окружном суду, пошто се ради о штампарској кривици, које је суд одбио, саслушан је г. Милорад Мојић. Г. Мојић се не осећа кривим. Каже да је чланке писао из убеђења да је све то истина, а писао је то по мађарском и немачком преводу Талмуда. На питање судије да ли се уверио да су ови преводи аутентични, изјављује да је упоредио више текстова, а сви су се слагали, те је био уверен да је све то аутентично. Писао је, вели, у намери да упозори хришћански свет каква му велика опасност прети од Јевреја.

Стручњаци тврде да су цитати вађени из немачког антисемитског превода Талмуда

Потом је прочитан извештај стручњака Православног теолошког факултета у Београду г. г. др. Глумца и др. Стефановића, професора теологије. Стручњачко мишљење је веома опсежно. Они у главном налазе да се у Талмуду не могу наћи она места из којих су наводно повађени цитати. Уколико се цитати могу наћи, нису потпуни, те услед тога добијају други смисао, а у неким цитатима пребацује се Јевејима такво морално схватање које је било пре 3000 година, а које се не може слагати са данашњим. Стручњаци надаље установљавају да је јеврејски Бог бог сваког моноте исте у целом свету и да мађарски и немачки текст Талмуда, које је г. Мојић приложио, претстављају антисемитски тенденциозан превод са немачког,г, који не може бити прави Талмуд, јер се овај састоји из 63 главе.

За дело „хуљења Бога...“

Тимсе је доказни поступак завршен, тре је узео реч државни тужилац г. Владимир Милојевић, који каже дда је окривљени својим писањем имао намеру да шири мржњу против „јеврејског Бога“ и јеврејске вере. (О критици не може бити говора, јер то није било објављено у струучном листу, а цитатима г. Мојић даје други смисао него што га дајје оригинал. Стога државни тужилаац налази да постоји дело хуљења ББога из § 162 к. з., те моли да га суд казни.

„Јевреји су добри патриоти...“

Потоом у име Београдске јеврејске црквене општине, Савеза јеврејских црквених општина Југославије и као приватно лице говори г. др. Попс, који каже да Јевреји у Београду живе заједно са Србима, с њима заједно славе све национални и културне српске празнике, а с њима су се и заједно борили. Вели да је већ 30 година претседник црквене општине и познаје јеврејски менталитет, те може рећи да су јевреји добри патриоти, бољи него многи Срби у Војводини, који су живели више под мађарском културом, која се тешко да одједаред скинути. Под таквим околностима, каже г. др. Попс, није било пријатно видети да се у Југославији страна пропаганда и страни утицај шири против Јевреја, који нису ни најмање ни за шта криви.

— Ја сам све до 1930 године — каже г. др. Попс — био правозаступник немачког посланства у Београду, све до хитлеризма. Тада ме је позвао немачки посланик и изјави да му је врло жао и не зна зашто је добио упутство да ме смени.

Каже да писање „Ервахе“ није било за њега ништа ново, јер су су поједини листови тако писали, они који су имали везе са немачким саобраћајним бироом. То је једна зараза којој треба стати на пут, те моли да се г. Мојић прогласи кривим и казни.

Важно је да непристрасан форум осуди такав поступак

Затим је говорио г. Мојсије Швајгер, који каже да г. Мојићу неће да пориче његово право које наводи, наиме да је хтео само да упозори шришћине на опасност која им прети од јевреја, али сматра да за то има много позванијих, те помиње божићну посланицу владике Николаја којом позива свештенство да се моли Богу за несрећне Јевреје. Г. др. Швајгер налази да је у овим моментима у нашој држави највише потребно јединство и заједнички рад, а да г. Мојићев поступак не иде томе у прилог. Каже да није важно да г. Мојић буде кажњен, него да непристрасан форум осуди овакав поступак. Пријављује симболичан оштетни захтев од 10 динара.

Затим узима реч бранилац г. др. Модерчин, који говори пуна два сата. Он покушава да докаже да су стручњаци погрешили, те стога нађе још неколико стотина цитата. Каже да г. Мојић није нападао оног Бога који је свима Бог, него само појам о Богу који себи претстављају Јевреји, а што не може претстављати богољуђење. Моли суд да г. Мојића ослободи.

„Јевреји комунисти склопили су са г. Хитлером споразум да избије рат“

Последњу реч дао је г. Мојић, који каже да су Јевреји узели у своје руке капитал, те хоће да униште националне државе и да створе светску државу којом би господарили они. Јевреји комунисти, каже г. Мојић, склопили су и са г. Хитлером споразум да избије рат.

Потом је суд донео пресуду, којом је г. Мојића нашао кривим што је написао да јеврејски Бог учи Јевреје да варају нејевреје .Суд је нашао г .Мојића кривим и за остале ставове у којима постоји богохуленье, док остале тачке оптужнице одбацује на основу Закона о штампи. Стога га је суд осудио на 600 динара новчане казне или 10 дана затвора суспендовано на 2 године. У образложењу суд установљава да само оно кривично дело може спадати у надлежност Среског суда које не потпада под закон о штампи. Може бити да се у инкриминацији налази и кривица по Закону о штампи, али суд није надлежан да је установи, јер је за то надлежан Окружни суд. Али оно што је г. Мојић писао против Бога садржи кривично дело богољуђења. Суд је применио нарочито благу казну зато што је прихватио његову одбрану да је водио идејну борбу, затим што је не[illegible] у конкретном случају није ва[illegible] висина казне, него само да се прогласи кривим.

Поводом случаја младе Србобранке

којој је фризер приликом ондулирања

упропастио косу

адвокат г. Јовета Драгићевић доказује да је млада девојка била много лепша у локницама него са дугачком косом

Локнице су управо тада ушле у моду, а младој Србобранки била су довољна два месеца да јој коса израсте за нову фризуру

У Вашем цењеном листу од 18 јануара 1940 штампан је напис под насловом „Суд је уважио разлоге младе Србобранке којој је фризер приликом ондулирања упропастио косу и осудио га да јој плати лекарске трошкове и накнаду штете за изгубљену лепоту“

Не позивам се на прописе Закона о штампи, јер Ваш дописник о овој ствари пише коректно, али непотпуно, зато налазим за потребно да дописников извештај надопуним с обзиром да је ова ствар за јавност постала интересантна.

Наиме, поред оне одбране коју сам у корист фризера пред судом изнео, која је цитирана у поменутом напису о кривици младе Србобранке гђице Леринц, за изгорелу косу, у корист моје странке изнео сам и следећу одбрану:

1) Да умањена лепота не повлачи отштету ако се та отштета не појављује у материјалном смислу ма у ком виду, т. ј. ако са губитком лепоте оштећено лице не губи у имању или заради. У овом нашем случају, млада Србобранка није ни тврдила да је губитком лепе косе, за два месеца, док коса није поново израсла изгубила од своје зараде или имања, јер се и не бави никаквим послом који би морала обуставити због овога несрећног случаја. Дакле, овдашњи закон не познаје идеално замишљену штету, већ стварну, али се ова мора доказати, што овде није учињено.

2) У критично време, т. ј. када је коса упаљена, као за пакост мода је одједном подбацила дугачку косу и усвојила фризуру т. зв. „локнице“ а за ове је била облигатно потребна веома кратка коса. Дакле, према овоме и она дама која је имала дугачку косу по, наравно, већ старој моди, морала је сећи ако хоће да је модерна, а усто и да је лепа, односно лепша.

Наравно, у овом случају је искоришћена и ова случајност и као чињеница од суда испробаним стручњацима упорно доказивана и доказана.

Из овога смо хтели да се изведе закључак и као чињеница утврди да је млада Србобранка била далеко лепша с „локницама“ него са дугачком косом и да према томе нема разлога да се буни и да тужи, јер мода вели да су даме с „локницама“ лепше, а то је закон изнад земаљских писаних закона који важе за читав један дуги период.

3) Да је лепота апстрактан, а усто и релативан појам који се не може новцем проценити.

4) Да фризура зависи не само од укуса саме даме која је носи, него и од околине коју дама и њена фризура интересира. Опет се, дакле, ни са овог гледишта лепота не може новцем проценити.

5) Коса израсте, како рекоше стручњаци, за два месеца опет у истој дужини каква је и била. Уколико дама одбаци фризуру „локнице“ и усвоји фризуру са лепом дугачком косом, ипак, по нашем мишљењу, у овом нашем случају, „локнице“ од свега два месеца трајања нису могле бити баш тако кобне да се изгуби могућност лепоте и удаје за свагда, као што је тврдила млада Србобранка.

Ово је, поред осталог, сиже одбране г. Проке, фризера, кога сам имао част заступати. Надопуну одбране износим зато, јер се из садржаја поменутог написа може извести закључак да нисам хтео или знао изнети одбрану за коју мислим да је умесна, не упуштајући се иначе у основаност и разлоге пресуде, јер томе овде места нема. Осталом, пресуду још нисам добио а и мене интересира како се и на који начин израчунава девојачка лепота у новцу обзиром на фризуру.

ЈОВЕТА ДРАГИЋЕВИЋ
адвокат, Србобран

ПОЛАЗАК и ДОЛАЗАК ВОЗОВА

ОДЛАЗАК ВОЗОВА ИЗ НОВОГ САДА

За Београд: 2.26, 5.31, 6.41, 8.24, 10.32, 12.58, 15.47, 20.05, 21.20;

За Руму — Ср. Митровицу: 17.45;

За Суботицу: 4.07, 9.40, 9.49, 13.46, 17.09, 0.30;

За Сомбор: 2.16, 11.48, 17.04;

За Ст. Бечеј — Сенту — Вел. Кикинду: 5.02, 10.35, 14.04, 20.01;

За Богојево: 2.16, 11.48, 17.04;

За Тител — Петровград — Вел. Кикинду: 3.57, 6.07 (само до Титела), 13.53, 18.05;

За Панчево: 3.57, 13.53, 18.05;

За Бечеј: 7.28, 12.43, 19.00;

За Загреб: 6.41, 8.24, 12.58, 17.45, 21.20; 0.30;

За Праг — Берлин: 9.40, 0.30;

За Будимпешту — Беч: 9.40, 13.46,

ДОЛАЗАК ВОЗОВА У НОВИ САД

Из Београда: 2.04, 8.02, 9.30, 13.36, 14.59, 16.59, 18.55, 21.46, 0.20;

Из Ср. Митровице — Руме: 7.19;

Из Суботице: 5.23, 6.30, 10.22, 15.37, 19.55, 21.06;

Из Сомбора: 4.56, 8.08, 17.40;

Из Ст. Бечеја — Сенте — Вел. Кикинде: 6.06, 9.33, 14.56, 19.59;

Из Богојева — Осијека: 8.08, 17.40;

Из Титела — Петровграда — Вел. Кикинде: 5.44, 9.44, 14.41, 19.45;

Из Панчева: 5.44, 9.44, 14.41, 19.45;

Из Бечеја: 7.06, 12.30, 16.15;

Из Загреба: 7.19, 8.02, 9.30, 13.36, 16.59, 21.46;

Из Будимпеште — Беча: 2.09, 5.23, 15.37, 19.55;

Из Прага — Берлина: 5.23, 19.55

Нови роман „Дана“

КАРТЕРА ПОЛИ ХАТ

роман једне гардероберке

написао: ОЛИВЕР БАГ

(27)

Изишао је напоље, али тек што је напустио собу, прескакао је све по две степенице. Успут је повукао једног боја из бара.

— Слушај, мали, рече, умеш ли ти да урадиш све оно што ти се каже?

— Разумем господине.

Тод је одвукао дечка у један угао поставио га на једну барску столицу и промерио од главе до пете. Тада му је нешто тихо рекао, извадио из џепа два долара, пружио му их.

Кад је дечак отишао, поручио је нешто за пиће, завалио се у меке кожне фотеље и дубоко се замислио. После пет минута вратио се бој са шпилом карата у рукама. Карте које је Мк Кеј бацио на под.

Рис је ставио карте у џеп, извадио после опет неколико комада, загледао их са свих страна, па кад је чуо глас Лесли Колинса вратио их опет брзо у џеп. Мало затим појавили су се на улазу у бар Мк Кеј, Колинс, она друга два господина и Престон.

Колинс је погледао у бар:

— Ах, па ту сте ви. Мислим Тод да је за данас овде доста. Хтео бих још мало да лумпујем. Јел вам је право?

— Савршено, смешкао се Тод. Ја и онако морам мало да отспавам.

Колинс и Престон су се опростили од осталих и одмах изашли. Она друга два господина вратили су се брзо у бар, а Мк Кеј огледао се око себе као да је оклевао шта да чини. Тод је решио тај проблем.

— Хало, господине Мк Кеј! — показао му је руком да приђе. Кеј је набрао чело, али је ипак пришао столу за којим је седео Тод. — Останите мало овде. Попите нешто, па да се поразговарамо, молио је Тод, и пре него што је овај могао да одговори, викнуо је келнера.

Мк Кеј је сео и поручио пиће.

— Па, рече Тод, то је вече било мало лудо. Исплатило се.

— Да одговори Мк Кеј који је извадио наочаре, обрисао их и ставио на нос.

— Па да, одмах сам тако и мислио, настави Тод заједљиво.

Мк Кеј га је оштро погледао и рекао:

— Шта мислите тиме да кажете?

Тод је значајно завукао руку у џеп извукао из њега једну изгужвану цедуљу и баш је хтео да је развије, кад је осетио како га неко пријатељски тапше по рамену. Био је то новинар „Журнала“, познати Луј Хорст.

— Ах, добро вече, Луј, смешкао се он.

— Како је, стари младићу?

— Рђаво, и молим те немој да ми причаш да је теби боље. Има ли шта новог?

— Ништа нарочито. Празна времена. Хтео сам само да ти кажем да вечерас не могу у Амбасадор. Морам у источни крај код старог Џек Укија на д[illegible] [illegible]ајно вече. Хоћеш ли можда да пођеш са мном?

— Не, не могу. Обећао сам једном човеку да ћу доћи у Амбасадор да и о њему нешто напишем. А право је да и ја једном одржим реч. Дакле, пријатно!

— Тако! — рекао је посматрајући Мк Кеја, када се Луј Хорст већ удаљио. Извадио је поново цедуљу из џепа и почео без обзира да ли га неко слуша или не, да чита полугласно: Даниел J. Мк Кеј, алиас „Спретни Џим“, алиас Херзог Моран, алиса...

— Доћавола! Шта је то? узвикнуо је Мк Кеј бесно.

То, рече Тод, то су полициска акта неког Дан Мк Кеја. Хоћете ли да погледате. Варалица у коцки, хохштаплер, варалица великог стила Пет пута ухапшен у Сједињеним Државама. И у Енглеској два пута хапшен. Из Француске протеран јер је доказано да се бавио варањем на једном великом пароброду. Хоћете ли још, молим лепо?

— Ви... ви., Мк Кеј је скочио, у лицу црвен од беса и почео да лупа ногом о под, али га је Тод мирно гурнуо натраг у фотељу.

— Само без вештачког узрујавања. То баш доказује супротно оном што хоћете. — Хм — да, настави Тод. Ја вас посматрам већ три дана, само да бих видео докле иде ваша неограничена дрскост.

Мк Кеј се окрену да види да ли неко слуша, затим се поново окренуо Тоду, благо се смешкајући. Сада више није играо улогу запањеног човека. Сада је већ мењао тактику:

— Мислим да сте и сувише неспособни да би сте били нека врста Шерлока Холмса.

— Како то мислите?

— Зато што је све то бесмислено. Или мислите да на свету нема још и других особа са именом Мк Кеј?

— У то не сумњам, рече не збуњујући се Тод, али не могу да замислим да баш сви Мк Кејови изгледају исто тако као и ви.

Тод је извадио једну полициску фотографију и пружио је преко стола:

— Да нисте ово можда ви?

Није сачекао одговора, него је само приметио како жиле на челу Мк Кеја бивају све дебље, како му лице постаје тамно црвено и како употребљава натприродну енергију да се савлада.

— Ви сте, настави Тод, једна обична варалица, али то се мене ништа не тиче све дотле док се не ради о мојим пријатељима. Јесте ли разумели?

— Све да је то и истина — Мк Кеј је показао на хартију и фотографију — све да је то и тачно, ипак не постоји никакав закон који забрањује играње покера са познаницима. Или можда и то постоји?

СПОРТ

У погледу ангажовања тренера „Војводина“ не би требало да пренагли

Управа С. к. Војводине, као што смо недавно регистровали, предузела је кораке да ангажује једног доброг, познатог тренера са стране који би ове године тренирао њене тимове.

Док је ова акција још у току, управа клуба узела је засада на једномесечну пробу свог некадашњег тренера г. Драгутина-Карчику Немеша.

Како још и сада стижу понуде појединих тренера, управа Војводине још није донела коначну одлуку којег ће од њих ангажовати. На скупштини клуба један члан изнео је добру сугестију управи по том питању: ако клуб намерава да ангажује једног тренера од реномеа са стране, и ако за то има средстава, ствар ће бити у реду;јер такав тренер би био од користи по клуб; ако пак постоји намера да се место досадашњег тренера, г. М. Огњанова ангажујеује г. Д. Немеш, проблем не би био ре решен, јер постоји мишљење, не без ос основа, да разлика у вредности ове дв двојице није толика, да би промена б била од већег ефекта. А г. М. Огњанов је, сем тога, савесним радом пред к квалификационо такмичење имао извесних заслуга за успех првог тима...

Упраправа клуба, стога, по овом питању и не би требало да пренагли.

После дипломатских и спортске везе...

Пред репрезентативним сусретом Немачка-Сов. Русија у Москви?

После тешњих војно-дипломатских веза између Немачке и Совјетске Русије, које су се затим разгранале и у привредном правцу, сада се, према још непотврђеним али врло вероватним вестима воде преговори, да се омогући ближи контакт и у спорту између ових двеју држава.

Спортски управљачи Совјета, тврди се, предузели су иницијативу да се у скором времену приреди прва већа утакмица, и то између репрезентативних фудбалских тимова Немачке и Совјетске Русије. Утакмица би се одиграла у Москви, на највећем руском стадиону Динамо, која може да прими близу 180 хиљада гледалаца.

Ако прилике дозволе, игралиште „Карађорђе“ у Новом Саду би се ускоро проширило

Поред многих актуелних питања којима ће се позабавити нова управа новосадске Војводине, питање проширења трибина и игралишта (стајања) биће једно од најважнијих.

Игралиште се приликом већих приредаба показало као мало, па је већ ранија управа имала намеру да предузме мере за његово проширење. Сада, уочи пролећног лигашког првенства, нова управа, како сазнајемо, као прву и највећу бригу посветиће овом проблему, јер би доградња и проширење трибине и осталих места на игралишту „Карађорђе“ било, разуме се, од значајног ефекта и по приходе клуба.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 25 јануара.

ПШЕНИЦА: околина Нови Сад 196—198, горњо-бачка 197—199, лађа-Тиса 200—202 сремска 195—197, славонска 195—197.

РАЖ: бачка 152.50—155.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 167.50—172.50.

ЗОБ: бачка, сремска и славонска 150—152.

КУКУРУЗ: бачки и паритет Инђија стари 136—137, банатски стари 133—134, паритет Инђија нови 119—120, бачки нови 119—120.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 300—310, број 2 280—290, број 5 260—270, број 6 250—260, број 7 210—220, број 8 138—140.

0гг и 0г сремско и славонско 295—305, број 2 275—285, број 5 255—265, број 6 245—255, број 7 205—215, број 8 135—140.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 123—125.

ПАСУЉ: бачки и сремски, бели, без врећа 390—400.

МАСТ: у кантама по 25 кг бруто за нето 1550—1575.

ТЕНДЕНЦИЈА: пријатнија.

ПРОМЕТ: средњи.

Оглашујте у „Дан“-у

Г. Милан Буља, дугогодишњи играч првог тима новосадске Војводине, венчао се у недељу с гђицом Олгицом Милошевић, учитељицом, сестром гг. Светозара и Миленка Милошевића-Циге, познатих бивших играча С. к. Војводине.

Посл. бр. II. Дн. 9594/39.

ОГЛАС И УСЛОВИ ДРАЖБЕ

Сремски као земљишнокњижни суд у Новом Саду у извршном предмету тражиоца извршења Српске трговачке банке д. д. из Новог Сада против извршеника Милаков Ђоке из Новог Сада Камберова бр. 12 и Дивјаковић Јоце из Новог Сада, Беле њиве бр. 17 ради дин. 1700 одређује на молбу тражиоца извршења ради намирења главнице од 1700 дин. 1/6% са пров. 6% камата од 4 новембра 1932 досад установљеног парничног и извршног трошка од 949.48 дин., те трошка за дражбену молбу и поступак око утврђивања вредности, који се установљава са 596 дин., јавну продају некретнина, које леже на подручју Окружног суда у Новом Саду, Сремског суда у Новом Саду и општине у Новом Саду, уписаних на имену Милаков Ђоке и Дивјаковић Јоце у земљишнокњижном улошку бр. 1487, 2466 и 4394 редни број А. 1 и 2 топогр. број 4475 и 4476 (пола дела); 4017 и 4018 (4/6 дела); и 4007 и 4008 општине Нови Сад.

Утврђена вредност ових некретнина износи, пола дела некретнине Дивјаковић Јовјоце, уписане у зкњ. ул. бр. 1487, топ. бр.бр. 4475 и 4476. дин. 15.000, словима петнаест хиљада динара; четири шестинеине дела некретнине Милаков Ђоке, упиуписане у зкњ. ул. бр. 2466, топ. 4017 и и 4018 дин. 34.000, словима тридесетчетиртирихиљаде динара; и некретнине Милаковков Ђоке, уписане у зкњ. ул. бр. 4394394, топ. бр. 4007 и 4008 дин. 40.000,), словима четрдесетхиљада дин.

За одржање дражбе одређује се дражбено ро рочиште код овога суда у соби бр. 22 42 на дан 24 фебруара 1940 у 10 сати, уз уз дражбене услове који се овим утврђујуују:

1) Некнекретнине, које су предмет дражбе не м могу се продати испод ½ утврђене не цене, односно: пола дела некретнинаина Дивјаковић Јоце, уписане у зкњ. ул. бр. 1487. топ. бр. 4475 и 4476 испод дн. 7500, словима седамхиљада петстотигина динара; четири шестине дела некреретнина Милаков Ђоке уписане у зкњ. ул. бр. 2466, топ. бр. 4017 и 4018 испспод дин. 17.000, словима седамнаестхиљиљада динара; и некретнине Милаков Ђ Ђоке, уписане у зкњ. ул. бр. 4394, топ. бр. 4007 и 4008 испод 20.000 дин. словима двадесетхиљада динара.

2) Они и који намеравају узети учешћа у надмететању, дошли су у руку изасланика і положити у име кауције 10% од исклиичне цене у готовом или у одговарајућим вредносним папирима спо собним за кауцију, а чији се курс има рачунати і према наредби Министра финансија б бр. 48.000/VIII од 10 X 1936 године или му предати признаницу о претходном положењу кауције у судски депозит и потписати услове о дражби.

3) Држкавни ерар Краљевине Југославије није дужан полагати кауцију. Али они који су опроштени од полагања кауције, ддужни су у оном случају, када се у смислу закона губи кауција, на позив суда у року од 8 дана положити у судски депозит своту која одговара кауцији.

4) Онај і који за некретнине понуди више од утврђене цене, а нико не понуди више од њега, дужан је одмах надопунити према постотку утврђене цене установљену кауцију и до толико истог постотка и по њему понуђене цене. Ако тој дужности не удовољи, његова се понуда неће узети у обзир и не може суделовати у дражби, која се имаде одмах наставити.

Онај који је опроштен од полагања кауције, опроштен је и од надопуне исте.

5) Купац је дужан куповину заједно са 5% камата, која се рачуна од дана дражбе у три једнака оброка положити код Државне хипотекарне банке главне филијале у Новом Саду као депозит ног места овога суда и то први оброк у року од 15 дана, други у року од 30 дана, а трећи у року од 45 дана, рачунајући од дана када дражба постане правомоћна; кауција ће се урачунати у последњи оброк.

6) Купац је дужан сносити после дана дражбе доспеле порезе, као и све у § 184 овриш. пак. наведене дражбине, које некретнине терете и најзад преносну пристојбу, без урачунавања у куповну цену.

7) Ако се рачунајући од дана дражбе, у року од 8 дана не поднесе претставка, а у року од 15 дана накнадна понуда, овај ће суд издати купцу уверење о купу, на основу којег ће купац моћи узети у посед купљене некретнине.

8) Када дражба буде постала правомоћна, а купац буде удовољио дражбеним условима, овај ће суд по службеној дужности одредити, да се право власништва некретнина укњижи на име купца.

9) Ако купац у одређеном року не удовољи дражбеним условима губи кауцију, а онај који је опроштен био од полагања кауције, дужан је у року од 8 дана од дана позива овога суда, положити кауцији одговарајућу своту у судски депозит и суд ће на молбу ма којег интересента одредити поновну дражбу.

10) Позивају се сва она лица, која на земљишту имају какво право због којега дражба не би била допуштена, да пријаве своје право суду најдаље на дражбеном рочишту и то пре него што отпочне дражбовање, јер се иначе то право у погледу дотичног земљишта на штету поштеног купца неће моћи више остварити.

11) Извештавају се сва лица, за која на земљишту већ постоје права или терети, или за која ће се у току дражбеног поступка основати такова права и интереси, да ће се нарочитом доставом обавестити у даљим догађајима дражбеног поступка само она, која станују на подручју овога суда, или која саопште суду овлаштеника за примање достава, који станује у седишту овога суда, а да ће се сва друга лица у будуће обавестити објављивањем на судској огласној табли. Пореска власт биће у сваком случају обавештена нарочитом доставом.

Дражбени услови могу се погледати код овога суда собе бр. 18 за време званичних часова.

Сремски као земљишнокњижни суд одређује да канцеларија забележи одређење дражбе у зкњ. ул. бр. 1487, 2466 и 4394 општине Н. Сад.

СРЕМСКИ СУД У НОВОМ САДУ.

Судско одељење II, дана 7 нов. 1939.

Судија:

Максимовић Б. Лазар

(Свом милом и добром

СРЂАНУ

студенту

даваћемо 40-дневни помен у недељу 28 овог месеца у Сремским Карловцима у 11 часова.

Породица

Др. Милана Поповића, лекара

Нови Врбас

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Куда ћемо вечерас?

„Гурман" (Пашићева 18): Свако вече прасе на ражњу и гурмански мезелуци.

Гостионица „Топола" (код Дунавског парка): Понедељником и четвртком риб ља чорба, ћевапчићи и ражњићи.

Хотел, кафана, ресторан „Слобода": 22 часа варијетски програм.

Ресторан Спомен-дом: Салонски оркестар, дансинг.

Кафе—ресторан „Трговачки дом" — (Лојд): Пријатни фамилијарни локал; у четвртак зечја вечера

Хотел „Бела лађа": Српски ресторан, тамбурашки оркестар.

Бифе „Бановина": Свако вече прасе на ражњу, добри мезелуци и одлична вина

Гостионица „Шумадија": пасуљ чорба и пилећа, карловачки ризлинг, роштиљ и српска гибаница.

Српски Краљ: Одлична кујна. Свако вече дансинг.

Левач (Дунавска 13): Свако вече богат роштиљ и срп. гибаница. Карловачка и жупска вина.

*

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

ПОЗОРИШТЕ

8,30: Стодола: Каријера Јошка Пучика

БИОСКОПИ

Аполо: 19, 21.15 Обала у магли. Мајкле Морган и Жана Габена.

Уранија: 17, 21.15 Распуштеница, Луисе Улрих, Ханс Шенкер.

Одеон: 19, 21.15 Нахоче, Турси Ида, Пагер Антал.

Рекс: 19, 21.15, Данашње девојке, Кун Магда, Патаки Јене.

Ројал 19, 21.15: 1. Зоро осветник, Ноах Бери, 2. Убиство на броду, нови Чарли Чен Синдеј Толер.

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Квас Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 20 до 26 јануара

Апотека Гросингер Мр. Јована, Краља Петра ул. бр. 30. Телефон 27-40.

Апотека Михелс Мр. Јулија, Краља Петра II 70. Телефон 29-51.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

СТАН ЗА ИЗДАВАЊЕ

Министра Јована Бошковића 1/I, 3 собе са улице, претсобље, купатило, кухиња, девојачка соба, шпајз и тераса. (310)

Не живим са мојом супругом Драгиљом рођ. Тебес у брачној заједници те не одговарам за дугове учињене на моје име.

ЈОСИП КИНЦЛ
Краља Петра II 119

Председник општине г. др. Милош Петровић лако је оболео и по савету свога лекара неколико дана чуваће постељу. За то време дужност председника општине вршиће потпредседник г. др. Обрад Милутиновић.

За Св. Саву, 27 о. м., установљен је следећи распоред хорова за појање на Св. Литургији: у Саборној цркви хор Саборне цркве; у Алмашкој цркви Ратарско црквено певачко друштво; у Успенској цркви Руско црквено певачко друштво „Зарја"; у Николајевској цркви школа „Светозар Милетић", под управом Ане Манојлов.

О св. Сави, у суботу, 27 о. м., све трговачке и друге радње биће преко целог дана затворене. У недељу, 28 о. м., радње ће такође бити преко целога дана затворене.

Кум славе о Св. Сави у Државној женској гимназији биће гђа Катица др. Милоша Петровића, супруга председника општине. Гђа Петровић је потпредседница Заједнице дома и школе Државне женске гимназије.

УРАНИЈА

Премијера. Веселе игре

Распуштеница

Луисе Улрих, Ханс Сенкер

Огледна школа „Краљевић Андреј" у Новом Саду свечано ће прославити школски празник Светог Саву. Пре подне у 8 часова обавиће се водоосвећење и сечење колача. Предавање „Културни и просветни рад Светог Саве" одржаће г. Филип Марковић, учитељ. Ученици ће извести пригодан програм у свечаној дворани Огледне школе. После подне, у 3 часа, у дворани Радничке коморе, одржаће се ђачка претстава, на којој ће се поред осталих интересантних тачака извести „Вилинско сан", чаробна игра са балетом од Данице Бандић. Кум славе је г. др. Владимир Јаковљевић.

Месни одбор за заштиту Новог Сада од напада из ваздуха преселио је своје канцеларије у Јована Ђорђевића ул., бр. 2, преко од Среског начелства. Ово се саопштава заинтересованима ради знања. Телефон остаје и даље бр. 29-45, који ће ових дана бити укопчан.

Одбор за сузбијање скупоће одржаће седницу у понедељак, 29 о. м., у 11 часова у кабинету председника општине. Решаваће се о појединим конкретним случајевима у којима је потребна примена санкција предвиђених у Уредби о сузбијању скупоће и несавесне спекулације од 10 септемобра 1939. С тим у вези примећено је да су Новосађани потпуно индоленти. Иако има много прекршаја прописа ове уредбе, Новосађани уопште не подносе пријаве о конкретним случајевима у којима би била потребна интервенција Одбора за сузбијање скупоће.

На седници Градског већа донеће се одлука по молбама за пензионисање градског саветника г. др. Гиге Марковића и ветеринара г. Душана Селене

Градски статут о јавној чистоћи упућен је на одобрење Банској управи

На седници Припремног одбора Градског већа, коме је председавао г. др. Милош Петровић, претресане су многе молбе, жалбе и други предмети. Седница градског већа одржаће се у току идуће недеље.

Припремни одбор решио је да се под несе седници Градског већа извештај о исходу ликвидације за набавку три аутотенка за потребе ватрогасне чете и поливање улица. Према томе, набавиће се један тенк марке „Магирус" искључиво за пожарничке потребе и два тенка марке „Прага" за поливање градских улица.

Одбор је пре ресао затим, поред осталога, и молбу спорт клуба Војводине. В јвод на ражи да се а уп играл ш а, које сада држи на неодр ено вр е фи сира на 25 годин. Пр п емни одбор предложиће да се ова молба одбије са мотивацијом што регулациони план града још није завршен и до тога времена нема могућности да се овој молби изиђе у сусрет.

Град је израдио статут о јавној чистоћи који је упућен на одобрење Банској управи. Банска управа тражила је мишљење Државног хигијенског завода. На основу напомена Државног хигијенског завода извршиће се надопуна статута.

На крају решаваће се о молби за пензионисање г. г. др. Гиге Марковића, градског саветника, Душана Селене, градског ветеринара, и о унапређењу градског лекара г. др. Милана Моге.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени су: Љубица кћи др. Јована Влакулина управника градске кланице и Софије Кнежевић. — Карло Фрања син Фрање Ивановића и Јелене Шефер.

Венчани су: Павле Марчок, зидар. помоћник и Марија Фунарић. — Павле Алабурић, чиновник Бан. управе и Катарине Мадацки. — Нићифор Божић, земљорадник и уд. Емилија Томић рођ. Чворков.

Умрли су:

Стеван Илић, слуга 65 год. — удова Аница Парчетић рођ. Пашалић, слушкиња, 77 год.

† Катарина-Беба Дунђерски

Данас пре подне, у 10 часова, после кратког боловања, напрасно је преминула Катарина-Беба Дунђерски, рођена Хаџић, супруга велепоседника г. Лазара Дунђерског. Покојница је оставила двоје мале деце, Дору и Душана. Њена смрт је дошла изненадно и у целом граду, у коме је уживала неподељене симпатије грађанства, одјекнула је болно свуда где су ову младу и племениту даму и добру мајку познавали. Смрт покојнице оплакују велике и угледне породице Дунђерски и Хаџић. Сахрана посмртних остатака пок. Катарине Дунђерски, рођ. Хаџић обавиће се сутра после подне у Новом Саду. Опело ће бити 26 о. м. после подне у 14 часова, у кући у Илије Огњановића улици бр. 15. После опела посмртни остаци пок. Катарине Дунђерски рођ. Хаџић биће пренесени у Саборну цркву, а одавде на гробље, где ће бити сахрана у породичној гробници.

ПОЗОРИШТЕ

ИВАН СТОДОЛА: КАРИЈЕРА ЈОШКА ПУЧИКА

У Народном позоришту приказаће се вечерас Каријера Јошка Пучика, сатира у 3 чина од Ивана Стодоле.

Иван Стодола спада данас у ред познатих драмских писаца чија су дела приказивана у многим позоришним центрима и свуда доживела велики успех код публике и стручне критике.

Редитељ комада г. С. Лајтнер дао је занредну уметничку целину, продубљену и нијансирану. Декор г. М. Шербана је у стилу комада. У комаду су запослени г-ђе Р. Петровић, Ферари, Шербан и Кранчевић и гг. Лајтнер, Миљуш, Пашалић, Петричић, Митић, Ајваз и Стојковић.

У суботу, 27 јануара, на дан светог Саве, приказаће се Чучук-Стана од М. Петровића, са музиком Стевана Христића. На овој претстави суделује војна музика 7 пешадиског пука, диригент г. Рикард Шварц.

Улазнице за све ове претставе добијају се унапред у књижари „Слазија" и преко целог дана на позоришној благајни у Народном спомен-дому.

ПРЕДАВАЊЕ КЊИЖЕВНИКА Г. ГЛИГОРИЈА БОЖОВИЋА У НОВОМ САДУ

Познати наш књижевник г. Глигорије Божовић, одржаће 26 о. м., у 6 сати после подне у Спомен-дому предавање: Задаци данашње Војводине. То је прво предавање из низа предавања која желе одржати угледни београдски књижевници и јавни радници у Новом Саду, о националним и културним проблемима Војводине и нашега народа.

Верујемо да ће Нови Сад с пажњом и радошћу посећивати ова предавања, намењена свима слојевима народа.

Власник за ДАН к. д. ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник. Стевана Брановачког 11. — Ротациона штампарија ДАНА штампа редо-лазачко предузеће Краља Александра 7.